

ΣΧΕΔΙΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΤΗΣ ΕΝ
ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Α. Γενικαὶ Διατάξεις

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Οὐκρανίᾳ, εἶναι μέλος τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναποσπάστως ἡνωμένη μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ δι' Αὐτῆς μετὰ πάσης ἄλλης Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

2. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν Οὐκρανίᾳ εἶναι Αὐτοκέφαλος, χορηγηθέντος τοῦ καθεστῶτος αὐτῆς κενωτικῶς, ἐκ τοῦ μαρτυρικοῦ ἱεροκανονικοῦ σώματος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἥτοι τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου· διέπεται ὡς εἰκός ὑπὸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως ἥτοι, τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς καθηγιασμένης πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, διοικεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, δι' οὗ ἔχορηγήθη αὐτῇ τό Αὐτοκέφαλος καθεστὼς τῇ [+++], καθὼς καὶ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους ὑπὸ τοῦ συστοιχοῦντος τούτοις Καταστατικοῦ Χάρτου αὐτῆς, ὑπερτεροῦντος τοῦ διαληφθέντος Τόμου ἐν περιπτώσει δυσερμηνειῶν.

3. Μέλη τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι πάντες οἱ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος. Οἱ ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Διασπορᾷ Οὐκρανοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ποιμαίνονται ἐν τοῖς ἐφέξῃς ὑπὸ τῶν ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας (28ον τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πρβλ. 8ον τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου).

4. Ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ἐν Οὐκρανίᾳ, περιβαλλομένη ἐπιπροσθέτως νομικὸν καθεστὼς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων τῆς Οὐκρανίας, συνεργάζεται μετὰ τῶν Πολιτειακῶν Αρχῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς πολιτειακῆς καὶ κανονικῆς-ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας, προκειμένου περὶ τῆς διακονίας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος, τῆς προστασίας τῆς θρησκευτικῆς

ПРОЕКТ СТАТУТУ ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ

1. Загальні положення

1. Православна Церква в Україні є частиною Єдиної, Святої, Соборної та Апостольської Церкви та невід'ємно єдиною з Матір'ю Великою Христовою Церквою в Константинополі, та через неї з усіма іншими Православними Автокефальними Церквами.

2. Православна Церква в Україні є автокефальною, згідно з наданням їй кенотично (через самопожертву) шим статусом, від мученицького священного канонічного тіла Константинопольської Матері-Церкви, тобто Святішого Апостольського Вселенського Престолу, та керується, як і подобас, Святим Письмом, Священним Переданням, тобто божественними та священними канонами та освяченою практикою Церкви, керується відповідно до Патріаршого та Синодального Томосу, яким було надано їй автокефальний статус [ДАТА], а також в деталях – зі Статутом, що відповідає їм їй, при цьому у випадку розбіжностей першість належить Томосу.

3. Членами Автокефальної Православної Церкви в Україні є усі православні християни цієї країни незалежно від їхньої національності. Православні християни українського походження в православній діаспорі віднині мають окормлення єпархіальними Архієреями Вселенського Патріархату, у відповідності до священних канонів (28-ий канон IV-го Вселенського Собору, див. також і 8-ий канон I-го Вселенського Собору).

4. Автокефальна церква в Україні, яка має, окрім того, юридичний статус відповідно до положень Конституції та законів України, співпрацює з державними органами в межах державного та канонічного церковного законодавства, щодо служіння церковній єдності, захисту релігійної свободи, а також інших питань, що становлять спільний інтерес.

ἐλευθερίας, ὡς καὶ περὶ ἄλλων θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος.

В. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας

1. Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ εἶναι ὁ Προκαθήμενος ὡς Πρόεδρος καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Οὐκρανίας, συγκροτούμενη ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἐν Οὐκρανίᾳ ἐπαρχιοῦχων Ἀρχιερέων, τῶν κανονικῶς ἐκλεγέντων καὶ χειροτονηθέντων καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ὄντων.

2. Ἡ ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας εὐρίσκεται ἐν Κιέβῳ, ἐν τῇ [+++]

3. Τὸν Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἢ ἐλλείποντα, ἀναπληροῖ ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς καὶ τούτου κωλυομένου, ὁ ἐπόμενος τῇ τάξει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς. Ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Μητροπολίτην Κιέβου ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς, κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἔχει ἅπαντα τὰ προβλεπόμενα διὰ τὸν προεδρεύοντα καθήκοντα, καθὼς καὶ τοῦ Τοποτηρητοῦ εἰς περίπτωσιν χρείας τῆς Μητροπόλεως Κιέβου.

4. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτῆς τακτικῶς δις τοῦ ἔτους, ἥτοι κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον, ἐκτάκτως δέ, ὡςάκις ὁ ἔχων τὸ δικαίωμα συγκλήσεως κρίνῃ εὐλόγον, ἢ ἀποφασίσῃ σχετικῶς ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερὰ Σύνοδος, ἢ ζητηθῇ τοῦτο ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίπτωσιν, ὁ Πρόεδρος ὀφείλει νὰ συγκαλέσῃ τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ἢ τῆς λήψεως τοῦ ἐγγράφου αἰτήματος τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Ἐὰν οὗτος ἀρνηθῇ, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας συγκαλεῖ αὐτοδικαίως ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτῆς.

II. Священний Архієрейський Собор

1. Найвищою Церковною владою є Прелатозъ як головуючий та Священний Собор Церкви України, який складається з митрополита Київського та усіх єпархіальних архієреїв України, канонічно обраних та рукопокладених та керуючих єпархіями.

2. Собор має своє місце знаходження в Києві, в [+++].

3. Якщо Головуючий Священного Архієрейського Собору відсутній, не має змоги бути присутнім або якщо його не існує, його заміщує старійший за архієрейською хіротонією єпархіальний архієрей, а у випадку, якщо і він не має можливості, то наступний за старшинством член Собору. Первенствующий після митрополита Київського єпархіальний архієрей за старшинством архієрейської хіротонії, має усі передбачені обов'язки головуючого, а також місцеблюстителя у випадку вдовування Київської митрополії.

4. Священний Архієрейський Собор скликається його Головуючим, регулярно два рази на рік, тобто в період П'ятидесятниці та протягом місяця жовтня, та надзвичайно кожного разу, коли той, хто має право його скликати, вважає це за потрібне, або коли це постановить річний (постійний) Священний Синод, або коли його буде затребувано в письмовій формі третиною членів Священного Архієрейського Собору. В другому та третьому випадках головуючий повинен (зобов'язаний) скликати засідання Архієрейського Собору протягом п'ятнадцяти днів з моменту прийняття рішення річним (постійним) Священним Синодом або отримання письмової вимоги третиною членів Священного Архієрейського Собору. Якщо він відмовляється, то Священний Архієрейський Собор скликається по праву його співголовуючим.

5. Εάν ὁ Πρόεδρος κωλύεται νά συγκαλέσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, γνώμη καὶ ἐντολὴ αὐτοῦ, συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου. Εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας τοῦ Προέδρου νά ἐκφράσῃ τὴν γνώμην καὶ τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ, κατόπιν ἀσφαλῶς διαπιστώσεως ἐξ Ἐπιτροπῆς, ὁ μετ' ἐκεῖνον συγκαλεῖ αὐτοδικαίως τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας.

6. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφόσον παρίστανται ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ ἥμισυ τουλάχιστον τῶν μελῶν αὐτῆς. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπουσία ἢ ἡ ἀποχώρησις, ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου, μέλους τινὸς ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου.

7. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας λαμβάνονται διὰ πλειονοψηφίας τῶν παρισταμένων μελῶν αὐτῆς, πλην τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἀπαιτεῖται ἡ ὑψηλὴ πλειονοψηφία. Νικῶσαν ψῆφον, εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, ἔχει ὁ Προεδρεύων τῆς Συνόδου.

8. Ἡ πρόσκλησις μετὰ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς δέκα τουλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδρίας. Τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καταρτίζει ὁ Πρόεδρος. Προσθήκη θέματος εἶναι ἐφικτή, ἐφόσον συνηγοροῦν τὰ δύο τρίτα τῶν παρισταμένων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

9. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ὀρίζεται ὑπ' αὐτῆς, τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου, εἰς ἐκ τῶν πεπαιδευμένων κληρικῶν, διακρινόμενος διὰ τὸ ἥθος καὶ τὴν ἱκανότητα γραμματειακῆς υποστηρίξεως. Εἰς τὸ ἔργον τούτου συνεργοῦν καὶ ἕτεροι τρεῖς κληρικοί, δύο ὑπογραμματεῖς καὶ εἷς κωδικογράφος, ὁμοίως ὀριζόμενοι. Οὗτοι μετὰ τοῦ Ἀρχιγραμματέως υποστηρίζουν γραμματειακῶς καὶ τὰς συνεδρίας τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου.

10. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς Ἀρχιγραμματείας, καταγράφει τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τῆς

5. У випадку неможливості з боку Головуючого скликати Священний Архієрейський Собор, останній скликається за його згодою та за наказом Співговуючого. У випадку неможливості з боку Головуючого висловити свою думку та видати наказ, після безумовного визначення комісії, найстарший архієрей по праву скликає Священний Архієрейський Собор.

6. Священний Архієрейський Собор має кворум, якщо на ньому присутні Головуючий та принаймні половина членів Собору. Членам Собору не дозволяється бути відсутніми (на ньому) або покидати (Собор) без поважної причини.

7. Рішення Священного Архієрейського Собору приймаються (простою) більшістю голосів присутніх членів, за виключенням випадків, коли вимагається кваліфікована більшість. У випадку рівного поділу голосів вирішальним голосом є голос Головуючого на Соборі.

8. Запрошення разом з порядком денним засідань Священного Архієрейського Собору спрямовується Головуючим його членам не пізніше, аніж за десять днів до дати проведення засідання. Порядок денний визначає Головуючий. Додавання нового питання можливо, якщо про це просять дві третини членів Священного Архієрейського Собору.

9. Генеральний секретар Священного Архієрейського Собору призначається останнім за пропозицією Головуючого з-поміж освіченого духовенства, що має моральні якості та здібності до секретарської роботи. У цій роботі беруть участь також і три інших священнослужителя, два секретаря та реєстратор, що призначаються подібним чином. Вони, разом (сукупно) з Генеральним секретарем здійснюють секретарську роботу та допомогу таким же чином, як і засідань річного (постійного) Синоду.

10. Генеральний секретар, за допомогою інших членів канцелярії, веде запис протоколів засідань Собору, маючи піклування щодо точної їх реєстрації в

Συνόδου, ἔχων τὴν μέριμναν τῆς ἀκριβοῦς καταχωρίσεως τούτων ἐν τῷ Κώδικι, ἀφοῦ προηγουμένως τεθοῦν ὑπ' ὅψιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐπικυρωθοῦν κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν αὐτῆς. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος περαιτέρω ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς διεκπεραίωσεως τῆς ἀλληλογραφίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ οἰουδήποτε συναφοῦς ἔργου ἢ θελεν ἀνατεθῆ εἰς αὐτόν.

11. Ἡ σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου φέρει ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς τὴν εἰκόνα [+++].

Γ. Ἀρμοδιότητες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

1. Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ὡς ἀνωτάτης Ἀρχῆς, ἀπορρέουν ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου περὶ τῆς Αὐτοκεφαλίας [+++]. Οὕτως ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας:

α) Διαφυλάττει, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας αὐτῆς, τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν, τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητα, τὴν κανονικὴν καὶ λειτουργικὴν τάξιν καὶ προσέτι μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐνότητα μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ μετὰ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

β) Ἐκλέγει τὸν Μητροπολίτην Κιέβου, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ.

γ) Τροποποιεῖ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους καὶ πάντοτε ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου(++) τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, τοῦ ὁποῦ καὶ αὐθεντικὸς ἐρμηνευτὴς τυγχάνει μόνον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν οὕτως ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Διὰ μείζονα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, χρῆζοντα συσκέψεως καὶ συμπράξεως, πρὸς κρείττονα στηριγμὸν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ μὲν ἐν Οὐκρανίᾳ Ἱερά Σύνοδος ἀναφέρεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, Οὗτος δὲ παρέχει προθύμως τὴν ἑαυτοῦ σύμπραξιν ἀνακοινῶν τὰ δέοντα πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ἐκκλησίας.

δ) Συντάσσει καὶ ψηφίζει Κανονιστικὰς Πράξεις, πρὸς ρύθμισιν ὑποθέσεων περὶ τῶν ὁποίων δὲν

κολεκεῖ (κινεῖ) записів синодальних актів), після того як вони будуть розглянуті Священним Архієрейським Собором та затверджені на його наступній сесії. Генеральний секретар, окрім цього, несе відповідальність за здійснення листування Священного Архієрейського Собору та будь-якої іншої роботи, пов'язаної з цим діяльністю, довіреної йому.

11. Печатка Священного Собору (Синоду) має в середині зображення [+++].

III. Повноваження Священного Архієрейського Собору

1. Повноваження Священного Архієрейського Собору як найвищого органу впливають зі священних канонів, положень цього Статуту, а також з Патріаршого та Синодального Томосу про автокефалію [+++]. Таким чином, Священний Архієрейський Собор:

i) охороняє (зберігає) в межах своєї юрисдикції православну віру, церковну єдність, канонічний та літургійний порядок та, окрім того, піклується про єдність зі Вселенським Патріархатом та іншими Православними Автокефальними Церквами.

ii) Обирає митрополита Київського, як вказано у відповідній главі.

iii) Частково змінює, але завжди в душі Патріаршого і Синодального Томосу (+++), положення цього Статуту, та піклується про таке виконання його положень. Право надавати офіційні коментарі до Статуту має виключно Вселенський Патріарх. З найважливіших церковних питань, які потребують спільних обговорень та дій, задля кращої підтримки Православної Церкви, Священний Собор в Україні звертається до Вселенського Патріарха, який охоче надає сприяння та оголошує потрібне рішення Священному Архієрейському Собору Церкви в Україні.

iv) Складає та виносить на голосування нормативні акти задля урегулювання випадків, конкретне та детальне вирішення яких не передбачено Статутом. Піклується про захист священних монастирів та

ὕφίσταται εἰδικωτέρα καὶ ἀναλυτικωτέρα πρόνοια εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην. Μεριμᾷ διὰ τὴν προστασίαν τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἐπικυροῖ τοὺς ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων. Διὰ τὴν δημιουργίαν καὶ ἐπικύρωσιν τοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ Πατριαρχικοῦ Σταυροπηγίου, ἀποφαίνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

ε) Ἀσκεῖ τὸν κανονικὸν ἔλεγχον τῶν πράξεων τῶν Ἀρχιερέων καὶ ὄλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων.

στ) Ἐξετάζει καὶ ἐπιλύει τὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι ὑπερβαίνουν τὴν εὐθύνην τῶν ἐπιχωρίων Ἀρχιερέων καὶ τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου.

ζ) Ἰδρύει νέας ἐπαρχίας καὶ καταργεῖ ἢ συνενώνει παλαιάς, καθορίζουσα καὶ τὰ ὅρια τῶν ἀρχιερατικῶν περιφερειῶν.

η) Ἐγκρίνει τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων.

θ) Φροντίζει διὰ τὴν λήψιν τοῦ ἁγίου Μύρου ἐκ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Προσέτι συντάσσει τὴν πρότασιν διὰ τὴν ἔνταξιν νέων ἁγίων εἰς τὸ Μηνολόγιον καὶ ὑποβάλλει εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διὰ τὰ κατ' αὐτήν, συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύοντα διαχρονικῶς εἰς τὴν κανονικὴν παράδοσιν τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ι) Μεριμᾷ διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ λειτουργικὴν κατάρτισιν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου δι' ὄλων τῶν προσφόρων ποιμαντικῶν δράσεων καὶ μέσων.

ια) Ἀποφασίζει περὶ τῆς παραιτήσεως καὶ τῆς παύσεως τῶν ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων.

ιβ) Συγκροτεῖ τὰ Δικαιοδοτικὰ Ὅργανα, τὴν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν καὶ τὰς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς.

ιγ) Ρυθμίζει τὰς σχέσεις τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Πολιτείαν, τοὺς Διεθνεῖς Ὀργανισμοὺς, τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ ἐν γένει πρὸς τὸν ἔξωθεν κόσμον.

ιδ) Εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀρμοδία πρὸς ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς τοῦ ἀναθέματος (μεγάλου ἀφορισμοῦ) δι' ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

ιε) Χρὴν γραμματέως ἀσκεῖ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Δ. Ἐνιαύσιος Ἱερὰ Σύνοδος

затверджує внутрішні правила церковних закладів. Вирішення питань стосовно складання та затвердження внутрішніх правил Патріаршої ставропігії належить виключно Вселенському Патріарху, і тільки йому.

v) Здійснює канонічний нагляд за діями архієреїв та всіх церковних органів.

vi) Розглядає та вирішує суперечки, що перевищують відповідальність місцевих архієреїв та річного (постійного) Синоду.

vii) Засновує нові єпархії та ліквідує або об'єднує старі, а також визначає межі архієрейських областей.

viii) Затверджує перелік тих, хто має право бути обраним в якості єпископа.

ix) Піклується про отримання святого Мира від Матері Константинопольської Церкви. Крім того, він готує пропозиції щодо уведення нових святих до місяцеслову та вносить їх на судження та ухвалу Великої Христової Церкви у відповідності до діючої багатовікової традиції Східної Православної Церкви.

x) Піклується про духовне та богослужбове просвітництво православної пастви через усі можливі пастирські дії та засоби.

xi) Приймає рішення про відставку та позбавлення кафедри єпархіальних архієреїв.

xii) Збирає судові органи, зібрання кліру та мирян (Помісний собор) та синодальні комісії.

xiii) Визначає відносини Православної Церкви в Україні з державою, міжнародними організаціями, інославною Церквою, взагалі з зовнішнім світом.

xiv) Має виключну компетентність для накладення покарання у вигляді анафеми (великого відлучення) щодо всіх членів Церкви.

xv) Обов'язки секретаря виконує Генеральний секретар Священного Синоду.

IV. Річний (постійний) Священний Синод

1. Ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος συγκροτεῖται ἐκ τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, ὡς Προέδρου, καὶ δώδεκα ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων, περιοδικῶς ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου, κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης. Τό συνοδικὸν ἔτος διακρίνεται εἰς δύο συνοδικὰς περιόδους, ἧτοι τὴν χειμερινὴν (1ῃ Σεπτεμβρίου – 28ῃς/29ῃς Φεβρουαρίου) καὶ τὴν θερινὴν (1ῃ Μαρτίου – 31ῃς Αὐγούστου), τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ἀνασυγκροτουμένης καθ' ἑκάστην περίοδον κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἡ θητεία ἑκάστου συνοδικοῦ παρέδρου εἶναι ἐνιαύσιος.

2. Ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος συγκαλεῖται καὶ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, καὶ καθ' οἷονδήποτε τρόπον κωλυομένου τούτου, γνῶμη καὶ ἐντολῇ αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης μέλους αὐτῆς, ὅστις ἐπέχει τὴν θέσιν τοῦ Ἀντιπροέδρου κατὰ τὴν συγκεκριμένην συνοδικὴν περίοδον.

3. Ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφόσον παρίστανται ὁ Προεδρεύων καὶ ἕξ μέλη. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν. Ἐπὶ ἰσοψηφίας, νικῶσαν ψῆφον ἔχει ὁ Προεδρεύων.

4. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπουσία ἢ ἀποχώρησις ἄνευ σοβαροῦ λόγου μέλους τινὸς ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐὰν σοβαρὸς λόγος κωλῆ τὴν συμμετοχὴν ἐπαρχιούχου Ἀρχιερέως εἰς ἓν συνοδικὸν ἔτος, τότε ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἕτερος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

5. Ἡ ἔδρα τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου εὐρίσκεται ἐν Κιέβῳ, ἐν τῇ [+++].

6. Ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος συνεδριάζει τακτικῶς καθ' ἑκάστον μῆνα ἅπαξ καὶ ἐκτάκτως, ὡσάκις θελήσῃ ὁ Πρόεδρος αὐτῆς, ὅστις καταρτίζει τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ἀποστέλλει ταύτην μετὰ τῆς προσκλήσεως πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τρεῖς τουλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδρίας. Προσθήκη θέματος εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ τῇ προτάσει τῶν δύο τρίτων τῶν μελῶν τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου. Διὰ τὴν ἑκτακτὸν σύγκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἰσχύουν ἀναλογικῶς τὰ προβλεπόμενα εἰς τὸ κεφ. περὶ

1. Ρічний (постійний) Священний Синод складається з митрополита Київського як Головуючого та дванадцятиєпархіальних архієреїв, що періодично призначаються Головуючим, відповідно до старшинства архієрейської хіротонії. Синодальний рік поділяється на два синодальні періоди, а саме зимовий (1 вересня – 28-29 лютого) та літній (1 березня – 31 серпня). Половина членів річного (постійного) Священного Синоду змінюється кожного такого періоду. Термін повноважень кожного члена Синоду складає рік.

2. Річний (постійний) Священний Синод скликається митрополитом Київським, якому належить право головування, і у випадках, якщо він не має можливості з будь-якої причини, з його згоди та за його наказом, старішим за архієрейською хіротонією його членом, який має місце співголовоючого в конкретний синодальний період.

3. Річний (постійний) Священний Синод має кворум, якщо присутні Головуючий та шість членів. Його рішення приймаються (простою) більшістю голосів присутніх членів. У випадку рівного розподілу голосів вирішальний голос належить Головуючому.

4. Не дозволяється члену Синоду бути відсутнім або покидати засідання Священного Синоду без серйозної причини. Якщо серйозна причина перешкоджає участі єпархіального архієрея протягом синодального року, то Головуючим визначається інший архієрей за старшинством архієрейської хіротонії.

5. Річний (постійний) Священний Синод має свою резиденцію в Києві [...].

6. Річний (постійний) Священний Синод збирається регулярно один раз на місяць, і кожного разу, коли забажає Головуючий, який складає порядок денний та спрямовує його разом із запрошенням членам Священного Синоду принаймні за три дні до засідання. Додавання теми до порядку денного може бути зроблено Головуючим або за пропозицією двох третин членів Річного (постійного) Священного Синоду. Для надзвичайного скликання Священного

«Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας», εἰς τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5.

Ε. Ἀρμοδιότητες τῆς Ἑνιαίου Ἱερᾶς Συνόδου

Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Ἑνιαίου Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι:

α) Ἐπιλαμβάνεται τῶν τρεχουσῶν ἐκκλησιαστικῶν υποθέσεων, μὴ ἐμπίπτουσῶν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

β) Ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

γ) Καταρτίζει τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων καὶ ἀποστέλλει αὐτὸν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας.

δ) Προβαίνει εἰς τὴν τέλεσιν κανονικῶν ψήφων διὰ τὴν ἀνάδειξιν Ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων (πλὴν τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὁποίου προβλέπονται εἰδικαὶ διατάξεις, βλ. κεφ. Ι', 8α-η) καὶ τῶν Βοηθῶν Ἐπισκόπων.

ε) Εἰσηγεῖται θέματα πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας διὰ ἀποφάσεις μείζονος κύρους.

στ) Μεριμνᾷ διὰ τὸν κατὰ Χριστὸν βίον τῶν πιστῶν, παρακινοῦσα τοὺς κληρικοὺς εἰς εὐδόκιμον ποιμαντικὴν διακονίαν πρὸς πάντας, ἰδίως πρὸς τοὺς νέους. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὀφείλει νὰ προβαίνει εἰς τὴν ἔκδοσιν σχετικῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν, νὰ ὀργανώη ποικίλας κατηχητικὰς δράσεις, ἀξιοποιοῦσα ὅλα τὰ κοινωνικὰ μέσα μεταδόσεως τῆς πληροφορίας.

ζ) Παρέχει τὴν ἄδειαν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων.

η) Φροντίζει διὰ τὴν ἀναβίωσιν τοῦ μοναχισμοῦ, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς πνευματικὰς υποθήκας τῶν Πατέρων τοῦ μοναχισμοῦ.

θ) Μεριμνᾷ διὰ τὴν θεολογικὴν ἐκπαίδευσιν, ἥτοι διὰ τὴν κατάρτισιν νέων θεολόγων εἰς ἰδρύματα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Οὐκρανίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐνεργεῖ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὑποτροφιῶν εἰς σπουδαστὰς τῆς Θεολογίας διὰ τὴν παρακολούθησιν προγραμμάτων προπτυχιακῶν καὶ μεταπτυχιακῶν σπουδῶν εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῆς Οὐκρανίας, τῆς Ἑλλάδος καὶ σεμιναρίων εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης κ.ἀλ.

Синоду діють правила аналогічно тому, що передбачено в розділі про «Священний Архієрейський Собор», в статтях 4 та 5.

У. Повноваження Річного (постійного) Священного Синоду

Повноваженнями Річного (постійного) Священного Синоду є:

і) Вирішення поточних церковних справ, що не потребують компетенції Священного Архієрейського Собору.

іі) Виконує постанови Священного Архієрейського собору.

ііі) Складає перелік тих, хто має право бути обраними в якості єпископів, та спрямовує його на затвердження Священного Архієрейського Собору.

іv) Здійснює канонічні вибори для обрання єпархіальних архієреїв (окрім митрополита Київського, про обрання якого вказано в спеціальних положеннях, див. розділ Х, 8і-vii) та вікарних єпископів.

v) Надає питання для обговорення на Священному Архієрейському Соборі для прийняття рішень, які мають важливе значення.

vi) Піклується про життя у Христі віруючих (вірян), скеровуючи священнослужителів до найкращого пастирського служіння усім, а особливо молоді. Заради цієї мети він повинен здійснювати публікації відповідних книг та періодичних видань, організовувати різноманітні катехітичні заходи, використовуючи усі суспільні засоби передачі інформації.

vii) Надає дозвіл на видання богослужбових книг.

viii) Піклується про відродження чернецтва у відповідності до священних канонів та духовних заповітів отців чернецтва.

ix) Піклується про богословську освіту з метою навчання молодих богословів в учбових закладах в Україні та за межами України. З цією метою він докладає зусиль для надання стипендій студентам богословам для навчання за програмами бакалавріату та післядипломної освіти в богословських школах України, Греції, та

ι) Μεριμνᾷ διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ὑποψηφίων κληρικῶν καὶ τὴν ἐπιμόρφωσιν τῶν κληρικῶν.

ια) Ἐπαγρυπνεῖ διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ποιμνίου ἀπὸ τὴν προσηλυτιστικὴν δρᾶσιν τῶν αἰρετικῶν καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος, καθὼς καὶ διὰ τὴν εὐόδωσιν τῆς ποιμαντικῆς διακονίας τῶν κληρικῶν.

ιβ) Παρέχει ἄδειαν ἀπουσίας τῶν Ἀρχιερέων ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν.

ιγ) Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ἐκτελοῦνται τῇ μερίμνῃ τοῦ Προέδρου καὶ τῇ φροντίδι τῆς Ἀρχιγραμματείας.

ΣΤ. Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συγκροτεῖ Ἐπιτροπὰς, αἱ ὁποῖαι γνωμοδοτοῦν καὶ ἐπικουροῦν εἰς τὸ ἔργον τῶν Συνοδικῶν ὀργάνων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τὰ μέλη αὐτῶν ὀρίζονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

2. Ἡ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις, συγκροτεῖται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐξ ὅλων τῶν Ἀρχιερέων, Ἐπαρχιούχων καὶ μή, καὶ ὑφ' ἐνὸς κληρικοῦ καὶ ἐνὸς μοναχοῦ ἢ λαϊκοῦ ἐξ ἐκάστης Ἀρχιερατικῆς Ἐπαρχίας, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, συγκαλεῖται τακτικῶς ἀνὰ τρία ἔτη ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἥτοι τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, ἢ τοῦ νομίμως ἀναπληροῦντος αὐτόν, καὶ ἐκτάκτως ὡσάκις θελήσῃ ὁ Προεδρεύων. Αὕτη σκοπὸν ἔχει τὴν στήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἡ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις ἔχει καὶ τὴν ἀρμοδιότητα τῆς καταρτίσεως τοῦ τριπροσώπου διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου ἢ, ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένου ἀνυπερβλήτου κωλύματος αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἐπομένου κατὰ τὴν τάξιν τῶν πρεσβείων τῆς Ἀρχιερωσύνης Ἐπαρχιούχου Ἀρχιερέως.

Ζ. Ὁ Μητροπολίτης Κιέβου

семинарах в Халкінській Богословській школі, тощо.

х) Піклується про навчання кандидатів на духовенство та додаткову освіту духовенства.

xi) Пильнує за захистом пастви від прозелітичних дій єретиків та за збереженням церковної єдності, а також за успіхами пастирського служіння духовенства.

xii) Надає дозвіл архієреям на їх відсутність в їхніх єпархіях.

xiii) Рішення Річного (постійного) Священного Синоду виконуються Головуючим та за сприяння Генерального секретаря.

VI. Синодальні комісії та зібрання кліру та мирян (Помісний Собор)

1. Священний Архієрейський Собор засновує Комісії, які подають свої висновки та стежать за роботою синодальних органів. Кількість Комісій і їх членів визначається Священним Архієрейським Собором.

2. Зібрання кліру та мирян (Помісний Собор) скликається Священним Архієрейським Собором. Воно складається з усіх архієреїв – єпархіальних та інших, та по одному клірику та одному монашествуючому або мирянину від кожної архієрейської єпархії, що призначаються її єпархіальною радою, скликається регулярно кожні три роки Головуючим, тобто митрополитом Київським, або тим, хто його законно заміщує, або ж надзвичайно – завжди, коли цього забажає Головуючий. Його (Собору) мета – підтримувати діяльність Церкви.

3. Зібрання кліру та мирян (Помісний Собор) також має повноваження складати список з трьох кандидатів для обрання митрополита Київського. В даному випадку воно скликається місцеблюстителем престолу або, в разі явної непереборної неможливості для нього (місцеблюстителя), наступним за старшинством архієрейської хіротонії єпархіальним архієреєм.

1. Ὁ Μητροπολίτης Κιέβου ἔχει τὴν κανονικὴν εὐθύνην διαποιμάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Ἀρχιερατικὴν Περιφέρειαν αὐτοῦ καὶ προσέτι εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁ Προκαθήμενος τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπολαμβάνων τὰ ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν προνόμια. Αἱ σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων καθορίζονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ Χάρτου, συμφώνως πρὸς τοὺς Κανόνας 34 τῶν Αποστόλων καὶ 9 τῆς Ἀντιοχείας καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ οἰκείου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου. Οὕτως, ὁ Μητροπολίτης:

α) Συγκαλεῖ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, τὴν Ἐνιαύσιον Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὴν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν καὶ προεδρεῖ τῶν ἐργασιῶν τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν.

β) Διατηρεῖ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν καὶ ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθιστάμενος οὕτως ὁ σύνδεσμος μετὰ αὐτῶν καὶ τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ἐκκλησίας. Εἰδικώτερον ἀναγγέλλει τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ διὰ «Εἰρηνικῶν Γραμμάτων» πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τοὺς Προκαθημένους τῶν Πρεσβυγενῶν Θρόνων καὶ τοὺς Προέδρους τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, παρέχων εἰς αὐτοὺς τὴν διαβεβαίωσιν περὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀπαρασάλευτου τηρήσεως τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

γ) Ὁ Μητροπολίτης Κιέβου μνημονεύει ἐν τοῖς Διπτύχοις τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν καὶ Προέδρων τῶν Ἀγίων Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

δ) Προΐσταται τῶν χειροτονιῶν τῶν Ἀρχιερέων ἢ κωλυομένου τούτου παρέχει ἐντολὴν εἰς ἕτερον Ἀρχιερέα διὰ νὰ τελέσῃ ταύτας.

ε) Μνημονεύεται ἐν τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

στ) Ἀπευθύνει πρὸς τὸν ἐν Οὐκρανίᾳ Ὁρθόδοξον λαὸν Ποιμαντικὰς καὶ Κανονικὰς Ἐγκυκλίους, συνοδικῇ διαγνώμῃ.

VII. Μητροπολίτης Κιївський

1. Митрополит Київський несе канонічну відповідальність за пастирське керування народом Божим у власній архієрейській області, і до того ж є головою Священного Архієрейського Собору та Річного (постійного) Священного Синоду та Предстоятелем Автокефальної Православної Церкви в Україні, та користується відповідно до Святих Канонів і церковного Передання, належними йому привілеями. Його відносини з іншими єпархіальними архієреями визначаються відповідно до положень цього Статуту згідно з 34 канонам Св. Апостолів і 9 Антиохійського Собору, а також до положень відповідного Патріаршого та Синодального Томосу. Таким чином митрополит:

i) скликає Священний Архієрейський Собор, Річний (постійний) Священний Синод і зібрання кліру та мирян (Помісний Собор) та головує на засіданнях їх сесій.

ii) Підтримує церковне спілкування та зв'язок з іншими Автокефальними Православними Церквами, будучи поєднувальною ланкою між ними та Церквою в Україні. Зокрема він оголошує про своє обрання через «мирні грамоти» до Вселенського Патріарха, Предстоятелів Древніх Престолів і глав інших Автокефальних Православних Церков, надаючи їм заяву про незмінне дотримання православних догматів і святих канонів.

iii) Митрополит Київський поминає в диптиху ім'я Вселенського Патріарха та інших Патріархів і глав Святих Православних Автокефальних Церков.

iv) Очолює хіротонії архієреїв або в разі перешкоди дає наказ іншому архієрею для їх здійснення.

v) Поминається за Божественною Літургією архієреями Православної Церкви в Україні.

vi) Звертається до православного народу в Україні з пастирськими і канонічними посланнями, за погодженням з синодом.

ζ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Οὐκρανίας ἐνώπιον τῶν Πολιτειακῶν Ἀρχῶν, τῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν καὶ ὁπουδήποτε ἄλλου παραστῇ ἀνάγκη, προσωπικῶς ἢ δι' ἐκπροσώπων, μετὰ συνοδικὴν διαγνώμην.

η) Λαμβάνει πρωτοβουλίας διὰ τὴν προώθησιν τῶν ὁμαλῶν σχέσεων κοινωνικῶν φορέων, καθὼς καὶ διὰ τὴν στήριξιν τῶν κοινωνικῶν καὶ φιланθρωπικῶν δράσεων καὶ διὰ τὴν ἐν γένει δυναμικὴν μαρτυρίαν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος, τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, εἰς ζητήματα βιοηθικῆς κ.λπ.

Η. Ἐπαρχιοῦχοι Ἀρχιερεῖς

1. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς προΐσταται τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Περιφερείας, ἔχων, ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς, τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων δικαιώματα καὶ ἀρμοδιότητας καὶ ὑπέχων τὰς κατ' αὐτοὺς ὑποχρεώσεις, ὑπόλογος ὦν τοῖς Συνοδικοῖς ὀргάνοις.
2. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς ὀφείλει νὰ ἐκπληρῶνῃ τὰ ποιμαντικά, διοικητικά, λειτουργικά καθήκοντα αὐτοῦ μετ' ἀφοσιώσεως, περιοδεύων τακτικῶς εἰς τὰς Ἐνορίας καὶ τὰς Μονὰς τῆς περιφερείας αὐτοῦ.
3. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς ἐπικοινωνεῖ μετὰ τῶν Ἀρχῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν μέσῳ τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου.
4. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς, κανονικῶς ἐκλεγείς καὶ κατασταθείς εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, παραμένει ἐν αὐτῇ ἰσοβίως ἐκτὸς ἑάν: α) παραιτηθῇ καὶ ἡ παραίτησις αὐτοῦ γίνῃ ἀποδεκτή ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, β) ὁ θρόνος αὐτοῦ κηρυχθῇ ἐν χρεΐα δι' εἰδικῆς πλειονοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, λόγῳ ἀρμοδίως ἀποδεδειγμένης ἀδυναμίας τοῦ Ἀρχιερέως νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἔνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ἀσθενείας ἢ γήρατος.
5. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς ὀφείλει νὰ συγκαλῇ τακτικῶς συνάξεις τῶν κληρικῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπιμελῇται τῆς πνευματικῆς καταρτίσεως καὶ

vii) Являє Православну Церкву України перед державною владою, міжнародними організаціями та будь-якими іншими організаціями в разі необхідності, особисто або через представників, за погодженням з синодом.

viii) Висуває ініціативи для підтримки взаємоповажних відносин між соціальними інституціями, як і для підтримки соціальної та благодійної діяльності та, загалом, заради свідчення євангельського вчення, в сфері охорони навколишнього середовища, прав людини, біотики та ін.

VIII. Єпархіальні архієреї

1. Єпархіальний архієрей очолює свою церковну область і має в її межах призначені святими канонами права та повноваження, а також має обов'язки, що з них випливають, та є підзвітним Синодальним органам.
2. Єпархіальний архієрей зобов'язаний старанно виконувати пастирські, адміністративні та богослужбові обов'язки, регулярно об'їжджати парафії та монастирі своєї області.
3. Єпархіальний архієрей має зв'язки зі священноначалієм (керівництвом) інших Церков через Річний (постійний) Священний Синод.
4. Єпархіальний архієрей, канонічно обраний та поставлений в своїй єпархії, довічно перебуває в ній, крім випадків, якщо він: і) подасть у відставку та його відставку прийме Священний Архієрейський Собор, б) його кафедру буде оголошено вдовуючою кваліфікованою більшістю з трьох чвертей всіх членів Священного Архієрейського собору, в зв'язку з компетентно підтвердженою неможливістю виконання архієреєм обов'язків унаслідок фізичного або психічного захворювання або старості.
5. Єпархіальний архієрей зобов'язаний регулярно скликати збори духовенства своєї єпархії та піклується про його духовну підготовку і додаткову освіту.

ἐπιμορφώσεως αὐτῶν.

6. Ὁ Ἐπαρχιοῦχος Ἀρχιερεὺς διορίζει τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἐπιτροπὰς τῶν Ναῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἐγκρίνει τὴν σύστασιν τῶν Ἡγουμενοσυμβουλίων τῶν Μονῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν Συμβουλίων τῶν Πατριαρχικῶν Σταυροπηγίων, ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, καὶ ἐπικυρῶνει τὴν ἐκλογὴν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων τῆς περιφερείας αὐτοῦ.

Θ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι

Τῇ προτάσει τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου ἢ ἄλλου Ἐπαρχιοῦχου Ἀρχιερέως, ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος ἐκλέγει Βοηθοὺς Ἐπισκόπους ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, κατὰ τὰ σχετικῶς προβλεπόμενα εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, ἀναλογικῶς ἐφαρμοζόμενα.

Ι. Ἐκλογὴ Ἀρχιερέων

1. Χηρεύσαντος Ἀρχιερατικοῦ τινος θρόνου, ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος διορίζει ἀμέσως ὡς Τοποτηρητὴν αὐτοῦ Ἀρχιερέα ἐκ τῶν ὁμόρων, ἔχοντα τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης, καὶ τούτου κωλυομένου ἑτερόν τινα ὁμῶρον, κατὰ τὴν τάξιν τῶν πρεσβείων. Εἰς περίπτωσιν χρείας τῆς Μητροπόλεως Κιέβου, Τοποτηρητὴς ὀρίζεται ὑπὸ τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Ἀρχιερεὺς, ὅστις ἔχει τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν Ἀρχιερέων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα.

2. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρείας Ἀρχιερατικοῦ τινος θρόνου, ὁ Τοποτηρητὴς ἀναλαμβάνει τὴν προσωρινὴν διαποίμανσιν καὶ διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας, μὴ ἐπιτρεπομένης οἰασδήτινος μεταβολῆς εἰς τὸ καθεστῶς τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων.

3. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου Ἐπαρχιοῦχου Ἀρχιερέως γίνεται εἰς δύο στάδια: α) Τὰ μέλη τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ψηφίζουν μυστικῶς ἓνα ἕως τρία πρόσωπα ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων καὶ οὕτως οἱ τρεῖς πλειονοψηφήσαντες συγκροτοῦν τὸ τριπρόσωπον καὶ β) ἡ Ἐνιαύσιος Ἱερά Σύνοδος ἀκολούθως προβαίνει εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νέου Ἀρχιερέως, ἐπίσης διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας.

6. Спархiальний архiєреї призначає церковні комітети храмів його єпархiї, затверджує склад iгуменських рад монастирiв своєї єпархiї, за винятком рад патрiаршiх ставропiгiй, якi підпорядкованi Вселенському Патрiарху, i затверджує обрання адмiнiстративних рад церковних установ своєї областi.

IX. Вікарні єпископи

За клопотанням митрополита Київського або iншого єпархiального архiєрея, Рiчний (постiйний) Священний Синод обирає вікарних єпископiв зi списку тих, хто має право бути обраним в єпископи, вiдповiдно до передбаченого в наступний статтi, застосовуючи за аналогiєю.

X. Вибори архієреїв

1. У разі вдовування будь-якої архієрейської кафедри Річний (постійний) Священний Синод негайно призначає її місцеблюстителя з суміжних з даною єпархією архієреїв, що має старшинство архієрейської хіротонії, а в разі перешкоди – iншого з суміжної з даної єпархiєю за старшинством хіротонії. У разі вдовування Київської митрополії, місцеблюстителя призначає Річний (постiйний) Священний Синод, їм мусить бути той, хто має старшинство хіротонії серед усіх архієреїв, вiдповiдно до вищевказаного.

2. Під час вдівства архієрейської кафедри, місцеблюститель бере на себе тимчасове пастирська опіка і управління єпархії, без дозволу зміни статусу осіб і речей.

3. Обрання нового єпархiального архiєрея здiйснюється в два етапи: а) Члени Рiчного (постiйного) Священного Синоду тасмним голосуванням обирають вiд одного до трьох осіб зi списку тих, хто має право бути обраними в єпископи, i цi троє, що набрали таким чином бiльшiсть голосiв, є трьома кандидатами; б) Рiчний (постiйний)

Εκλέγεται ὁ ὑποψήφιος, ὁ ὁποῖος θὰ συγκεντρώσῃ τὴν πλειονοψηφίαν τῶν παρισταμένων μελῶν τῆς Συνόδου. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ τριπροσώπου καὶ τῆς ἐκλογῆς γίνεται κλήρωσις. Ὁ καταρτισμὸς τοῦ τριπροσώπου καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀρχιερέως γίνονται κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν.

4. Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου ἀρχιερέως ὀφείλει νὰ γίνεται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς χρεΐας τοῦ θρόνου.

5. Εἰς περίπτωσιν δεδικοιολογημένης ἀπουσίας συνοδικοῦ μέλους, τοῦτο ἀποστέλλει ἀπαραιτήτως τὸ σύμφηφον αὐτοῦ, ἐντὸς κεκλεισμένου φακέλλου, παρέχων τὴν ψῆφον αὐτοῦ εἰς οἶονδήποτε ἕτερον μέλος τῆς Συνόδου. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου ἀποστέλλει πρὸς τὰ μέλη αὐτῆς τὴν πρόσκλησιν διὰ τὴν ἐκλογὴν, τουλάχιστον εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκλογῆς, κοινοποιῶν καὶ τὸν κατάλογον τῶν ἐκλογίμων καὶ προτρέπων αὐτὰ διὰ ἐκτενῆ προσευχὴν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ καταλληλοτέρου νέου Ἀρχιερέως.

6. Πρὸ τῆς ἐκλογῆς τελεῖται θεία Λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Μητροπόλεως Κιέβου ὑπὸ τοῦ τελευταίου τῇ τάξει Ἀρχιερέως καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν ἴδιον Ναὸν γίνεται ὁ καταρτισμὸς τοῦ τριπροσώπου καὶ ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀρχιερέως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα.

7. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν γίνεται τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα, κατὰ τὴν κανονικὴν καὶ λειτουργικὴν τάξιν.

8. Εἰδικώτερον περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, ὁ καταρτισμὸς τοῦ τριπροσώπου γίνεται ὑπὸ τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως, ἣτις συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ.

9. Ὑποψήφιοι διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ θρόνου τῆς Μητροπόλεως τοῦ Κιέβου εἶναι πάντες οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερεῖς καὶ πάντες οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐκλογίμων. Ἡ Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις δύναται νὰ ἐγγράψῃ *ad hoc* εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐκλογίμων καὶ πρόσωπον τὸ ὁποῖον διαθέτει τὰ προβλεπόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 17 προσόντα.

10. Τὸ τριπρόσωπον ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν τριῶν πλειονοψηφησάντων κατὰ τὴν διὰ μυστικῆς

Σвященний Синод згодом переходить до обрання нового архієрея, також таємним голосуванням. Обирається кандидат, який набрав більшість голосів присутніх членів Синоду. У разі коли кандидати набирають однакову кількість голосів під час визначення трьох кандидатів і виборів, проводиться жеребкування. Визначення трьох кандидатів та вибори (одного з них) проводиться на одному і тому ж засіданні.

4. Обрання нового архієрея має проводитися протягом двох місяців після того, як кафедра овдовіла.

5. У разі відсутності з поважних причин члена Синоду, він в обов'язковому порядку направляє свою довіреність в запечатаному конверті, надаючи свій голос будь-якому іншому учаснику Синоду. Голова Річного (постійного) Священного Синоду направляє запрошення його членам, принаймні, за двадцять днів до виборів, надаючи в той же час список тих, хто має право бути обраними в єпископи, та пропонуючи посилену молитву для визначення найбільш відповідного нового архієрея.

6. Перед обранням звершується Божественна літургія у Кафедральному соборі Київської митрополії молодшим по честі архієреем, і потім у тому ж храмі відбувається визначення трьох кандидатів і вибори, відповідно до зазначеного вище.

7. Після обрання відбувається Мале і Велике Наречення відповідно до канонічного та літургійного порядку.

8. Зокрема, під час виборів митрополита Київського, визначення трьох кандидатів відбувається на зібранні кліру та мирян (Помісному Соборі), скликаному місцеблюстителем.

9. Кандидатами на престол Київської митрополії є всі правлячі архієреї, та всі записані в список тих, хто має право мають право бути обраними в єпископи. Зібрання Кліру Та Мирян (Помісний Собор) Можуть Включити *Ad Hoc* (Тобто Тільки Для Даного Випадку) В Список Тих, Хто Має Право Бути Обраним, Також І Особу, Яка Має Якості, Передбачені В Статті 17.

ψηφοφορίας διαδικασίαν.

11. Ἐν συνεχείᾳ, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, συνέρχεται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐκλέγει τὸν νέον Μητροπολίτην Κιέβου. Ἐκλέγεται ὁ πλειονοψηφήσας ἐκ τοῦ καταρτισθέντος τριπροσώπου. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, γίνεται κλήρωσις.

12. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως εἶναι ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Θρόνου τοῦ Κιέβου. Ἐν περιπτώσει ἀποδεδειγμένου ἀνυπερβλήτου κωλύματος, προεδρεύει ὁ ἐπόμενος τῇ τάξει κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης Ἀρχιερεὺς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν Ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων.

13. Ἡ πρόσκλησις πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Μητροπολίτου Κιέβου ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ εἴκοσιν ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἡμερομηνίας τῆς ἐκλογῆς.

14. Ἐὰν κατὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ θρόνου τῆς Μητροπόλεως τοῦ Κιέβου προκύψουν ἀνυπερβλήτα προβλήματα, διασαλεύοντα τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἀνάγεται ἀμελητὶ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τὸν Πρῶτον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ Οὗτος ἐνεργεῖ διὰ τὴν ἐπίλυσιν αὐτοῦ, κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα καὶ τὴν ἱεροκανονικὴν ὑπερόριον δικαιοδοσίαν Αὐτοῦ.

15. Ἡ χειροτονία, ἐὰν ὁ ἐκλεγείς δὲν εἶναι Ἀρχιερεὺς, γίνεται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς.

16. Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Μητροπολίτου Κιέβου, ἡ χειροτονία αὐτοῦ (ἐὰν οὗτος δὲν εἶναι Ἀρχιερεὺς) καὶ ἡ ἡμερομηνία ἐνθρονίσεως αὐτοῦ ἀνακοινοῦνται ὑπὸ τοῦ Τοποτηρητοῦ, ἥτοι τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ εἰς τοὺς Προκαθημένους καὶ Προέδρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

17. Εἰς τὸν καταλόγον τῶν ἐκλογίμων ἐγγράφονται ὕστερα ἀπὸ ἀπόφασιν τῆς Ἐνιαυσίου Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἄγαμοι (ἢ ἐν χηρείᾳ) κληρικοὶ ἔχοντες τὰ ἑξῆς προσόντα: α) πτυχίον Θεολογικῆς Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς, β) ἡλικίαν ἄνω τῶν τριάκοντα πέντε ἐτῶν, γ)

10. Τρι καὶ περισσότεροι κληρικοὶ ἐκ τῶν τριῶν, ὅσοι набрав більшість голосів під час таємного голосування.

11. Після цього того ж дня збирається Священний Архієрейський Собор під головуванням місцеблюстителя та таємним голосуванням обирає нового митрополита Київського. Обирається той, хто з трьох набере більшість голосів. У разі коли кандидати набирають однакову кількість голосів, проводиться жеребкування.

12. Головою зібрання кліру та мирян (Помісний Собор) є місцеблюститель Київського престолу. У разі очевидної непереборної перешкоди головує наступний за старшинством хіротонії архієрей з усіх єпархіальних архієреїв.

13. Запрошення членам Священного Архієрейського Собору і зібрання кліру та мирян (Помісного Собору) для обрання нового митрополита Київського направляється місцеблюстителем за двадцять днів до призначеної дати.

14. Якщо під час заміщення престолу митрополита Київського виникають непереборні проблеми, що порушують єдність Церкви, про це повідомляється негайно Вселенському Патріарху, першому в Православній Церкві, і він шукає рішення цього, відповідно до всеправославно діючих правил про його священноканонічну екстериторіальну юрисдикцію.

15. Хіротонія, в разі якщо обраний не є архієреєм, відбувається в термін до п'ятнадцяти днів після обрання.

16. Обрання нового митрополита Київського та його висвячення (якщо він не архієрей) і дата його інтронізації повідомляються місцеблюстителем, а саме співголовою Священного Архієрейського Собору, Вселенському Патріарху та предстоятелям і главам Православних Церков.

17. До списку тих, хто має право бути обраним в єпископи, вносяться після ухвали

ἐγνωσμένον ἦθος καὶ κύρος, δ) δεκαετὴ εὐδόκιμον πνευματικὴν διακονίαν, ε) τὴν ιδιότητα τοῦ ἡγουμένου ἢ τοῦ Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΙΑ. Τὰ Δικαιοδοτικὰ Ὅργανα

Τὰ Δικαιοδοτικὰ Ὅργανα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι: α) Ὁ Ἀρχιερεὺς, β) τὰ Ἐπισκοπικὰ Δικαστήρια, γ) τὸ Πρωτοβάθμιον καὶ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, δ) τὸ Πρωτοβάθμιον καὶ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Ἀρχιερεῖς, καὶ ε) ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

α) Ὁ Ἀρχιερεὺς

1. Ὁ ἐπιχώριος Ἀρχιερεὺς ἐκδικάζει ἡσσοнос σημασίας ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, δυνάμενος ὅπως ἐπιβάλλῃ, κατόπιν κλήσεως εἰς ἀκρόασιν, τὰς ἐξῆς ποινάς: α) ἐπίπληξιν, β) ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος (ὀφφικίου), καὶ γ) ἀργίαν ἕως τριῶν μηνῶν μετὰ ἧ ἄνευ στερήσεως ἀποδοχῶν.
2. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἐπιβάλλει, κατόπιν κλήσεως εἰς ἀκρόασιν, ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια ἐπὶ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν.
3. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως ὀριζόμενος κληρικὸς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

β) Τὰ Ἐπισκοπικὰ Δικαστήρια

1. Εἰς ἐκάστην Ἐπαρχίαν λειτουργεῖ τριμελὲς Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον, μὲ Πρόεδρον τὸν ἐπιχώριον Ἀρχιερέα καὶ τακτικὰ μέλη δύο ἐν ἐνεργείᾳ κληρικούς τῆς Ἐπαρχίας, ἡ θητεία τῶν ὁποίων εἶναι τριετής. Οὗτοι, μετὰ δύο ἀναπληρωτῶν, ὀρίζονται κατόπιν κληρώσεως ἐκ καταλόγου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ κληρικῶν τῆς Ἐπαρχίας, τὸν ὁποῖον καταρτίζει ὁ Ἀρχιερεὺς. Διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ καταλόγου λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν κυρίως τὰ πρεσβεῖα χειροτονίας, ἡ πνευματικὴ ὠριμότης καὶ τὸ ἐπίπεδον μορφώσεως αὐτῶν. Ἀποφασιστικὴν ψῆφον ἔχουν πάντα τὰ μέλη τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.
2. Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, δυνάμενον ὅπως ἐπιβάλλῃ: α) ἐπίπληξιν, β) ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος (ὀφφικίου), καὶ γ)

Річного (постійного) Священного Синоду та затвердження Священним Архієрейським Собором безшлюбні (або вдові) священнослужителі, які мають такі якості: і) диплом Університетської (вищої) Богословської Школи. ii) мають вік старше тридцяти п'яти років. iii) підтверджені мораль і гідність. iii) десятирічне успішне духовне служіння. iv) посаду ігумена або професора Богословської Школи.

XI. Судові органи

Судовими органами Церкви є: і) архієрей. ii) єпископські суди. iii) синодальні суди першої та другої інстанції для пресвітерів і дияконів. iv) синодальні суди першої та другої інстанції для архієреїв і v) Священний Архієрейський Собор.

і) Архієрей

1. Місцевий єпископ судить малі церковні правопорушення пресвітерів і дияконів і може накладати після виклику на прийом такі покарання: і) догана, ii) позбавлення посади (звання) та iii) заборона [у священнослужінні] до трьох місяців зі збереженням або без утримання.

2. Архієрей після виклику на прийом накладає епітимії на ченців і мирян.
3. Обов'язки секретаря виконує клірик, який призначається архієреєм з його єпархії.

ii) Єпископські суди

1. У кожній єпархії діє єпископський суд, що складається з трьох суддів, з Головою – місцевим архієреєм, і двома регулярними членами з діючих кліриків єпархії, термін повноважень останніх три роки. Вони, разом з двома заступниками, визначаються за жеребом зі списку чинного духовенства єпархії, складеного архієреєм. При підготовці списку враховується старшинство хіротонії, духовна зрілість та рівень освіти цих осіб. Вирішальний голос мають всі члени єпископського суду.

ἀργίαν ἕως ἑξ μηνῶν, μετὰ ἧ ἄνευ, στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν.

3. Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει, εἰς δεύτερον βαθμὸν, τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν πειθαρχικῶν ὀργάνων τῶν Μονῶν.

4. Χρὲν γραμματέως ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ὀριζόμενος κληρικὸς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

**γ) Τὸ Πρωτοβάθμιον καὶ Δευτεροβάθμιον
Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ πρεσβυτέρους καὶ
διακόνους**

1. Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους συγκροτεῖται ὑπὸ πέντε ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐκδικάσαντος τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὑποδίκου κληρικοῦ, οἱ ὅποιοι ὀρίζονται διὰ κλήρου, μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου, δι' ἓν ἔτος. Πρόεδρος εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

2. Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἐκδικάζει, εἰς πρῶτον βαθμὸν μείζονος σημασίας ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ ἐπιβάλλει τὰς ποινάς: α) τῆς ἀργίας ἄνω τῶν ἑξ μηνῶν, μετὰ ἧ ἄνευ στερήσεως ἀποδοχῶν καὶ β) τῆς καθαιρέσεως.

3. Εἰς δεύτερον βαθμὸν, ἐκδικάζει τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων.

4. Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους συγκροτεῖται ὑπὸ ἑπτὰ μελῶν μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐκδικάσαντος τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὑποδίκου κληρικοῦ, ὁμοίως ὀριζομένων κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου, δι' ἓν ἔτος. Πρόεδρος εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐξαίρουνται οἱ Ἀρχιερεῖς οἱ συγκροτήσαντες τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.

2. Ἐπισκοπικὸν суд судить церковні правопорушення пресвітерів і дияконів і може накладати такі покарання: і) догана, іі) позбавлення посади (звання) і ііі) заборона [в священнослужінні] до шести місяців зі збереженням або без утримання.

3. Ἐπισκοпський суд розглядає в другій інстанції апеляції на рішення дисциплінарних органів монастирів.

4. Обов'язки секретаря виконує клірик, який призначається Головою єпископського суду з його єпархії.

**ііі) Синодальні суди першої та другої
інстанцій для пресвітерів і дияконів**

1. Синодальний суд першої інстанції для пресвітерів і дияконів складається з п'яти єпархіальних архієреїв, за винятком того архієрея, який прийняв рішення у справі підсудного клірика, які визначаються жеребкуванням, з такою ж кількістю заступників, на регулярному засіданні Священного Архієрейського Собору в місяці жовтні, терміном на один рік. Головою є архієрей з членів суду, який має старшинство архієрейської хіротонії.

2. Синодальний суд першої інстанції для пресвітерів і дияконів судить в першій інстанції важливі церковні правопорушення пресвітерів і дияконів і може накладати такі покарання: і) заборона [в священнослужінні] більш ніж на шість місяців зі збереженням або без утримання та іі) позбавлення сану.

3. Розглядає в другій інстанції апеляції на рішення єпископських судів.

4. Синодальний суд другої інстанції для пресвітерів і дияконів складається з семи членів і такої ж кількості заступників, за винятком того, хто прийняв рішення щодо підсудного священнослужителя, що призначаються подібним чином на регулярному засіданні Священного Архієрейського Собору в місяці жовтні, терміном на один рік. Головою є архієрей з членів суду, який має старшинство архієрейської хіротонії.

5. Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει, εἰς δεῦτερον βαθμόν, τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

6. Χρέη γραμματέως εἰς ἀμφοτέρα τὰ Δικαστήρια ἀσκεῖ εἰς Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

**δ) Τὸ Πρωτοβάθμιον καὶ Δευτεροβάθμιον
Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Ἀρχιερεῖς**

1. Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Ἀρχιερεῖς συγκροτεῖται ὑπὸ δώδεκα ἐπαρχιούχων Ἀρχιερέων, πλὴν τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου, οἱ ὅποιοι ὀρίζονται διὰ κλήρου, μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου, δι' ἓν ἔτος. Πρόεδρος εἶναι ὁ Ἀρχιερεὺς, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Αρχιερωσύνης.

2. Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Ἀρχιερεῖς ἐκδικάζει τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα Ἀρχιερέων, ἐπιβάλλον τὰς ποινάς: α) τῆς μομφῆς, β) τῆς ἀργίας, μετὰ ἢ ἄνευ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν, γ) τῆς ἐκπτώσεως καὶ δ) τῆς καθαιρέσεως.

3. Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον διὰ Ἀρχιερεῖς συγκροτεῖται ὑπὸ δεκαπέντε μελῶν μετ' ἰσαριθμῶν ἀναπληρωτῶν, ὁμοίως ὀριζομένων κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου, δι' ἓν ἔτος. Πρόεδρος εἶναι ὁ Μητροπολίτης Κιέβου.

Ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐξαιροῦνται οἱ Ἀρχιερεῖς οἱ συγκροτήσαντες τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.

Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει, εἰς δεῦτερον βαθμόν, τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

4. Χρέη γραμματέως ἀσκεῖ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἑκκλητον

Κληρικὸς παντὸς βαθμοῦ, καταδικασθεὶς τελεσιδικῶς ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἀρχῆς εἰς οἰανδήποτε ποινὴν, δύναται ὅπως ἀσκήσῃ τὸ

До складу синодального суду другої інстанції не можуть входити архієреї, які входять до складу синодального суду першої інстанції.

5. Синодальний суд другої інстанції розглядає у другій інстанції апеляції на рішення синодального суду першої інстанції.

6. Обов'язки секретаря обох судів виконує один з секретарів Священного Синоду.

**iv) Синодальні суди першої та другої
інстанції для архієреїв**

1. Синодальний суд першої інстанції для архієреїв складається з дванадцяти єпархіальних архієреїв, за винятком митрополита Київського, які призначаються за жеребом, з такою ж кількістю заступників на регулярному засіданні Священного Архієрейського Собору в місяці жовтні, терміном на один рік. Головою є архієрей з членів суду, який має старшинство архієрейської хіротонії.

2. Синодальний суд першої інстанції для архієреїв судить церковні правопорушення архієреїв і може накладати такі покарання: і) осуд, ii) заборона [в священнослужінні] зі збереженням або без утримання та iii) позбавлення сану.

3. Синодальний суд другої інстанції для архієреїв складається з п'ятнадцяти членів і такої ж кількості заступників, які призначаються подібним чином на регулярному засіданні Священного Архієрейського Собору в місяці жовтні, терміном на один рік. Головою є митрополит Київський.

До складу синодального суду другої інстанції не можуть входити архієреї, які входять до складу синодального суду першої інстанції.

Синодальний суд другої інстанції розглядає у другій інстанції апеляції на рішення синодального суду першої інстанції.

4. Обов'язки секретаря виконує генеральний секретар Священного Синоду.

δικαίωμα τοῦ ἐκκλήτου ἐνώπιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, κατὰ τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων (9 καὶ 17 τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), καὶ τῆς μακραίωνος Ἐκκλησιαστικῆς Πράξεως.

Γενικαὶ Διατάξεις

Τὰ περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικονομίας θὰ αποφασισθοῦν ἀρμοδίως ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας κατὰ τὰς συνεδρείας τῶν Δικαιοδοτικῶν Ὁργάνων κρατεῖ ἡ ἐπιεικεστέρα διὰ τὸν κατηγορούμενον γνώμη.

Ἀκροτελεύτιον

Θέματα μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος καὶ χρῆζοντα καταστατικῆς ρυθμίσεως θὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὑπὸ Μεικτῆς Ἐπιτροπῆς, ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

Απελυσία (Ἑκκλήτων)

Священнослужитель будь-якого сану, остаточно засуджений своїми церковними властями до будь-якого покарання, може, використовувати право апеляції (Ἑκκλήτων) до Вселенського Патріарха, відповідно до того, як це передбачено священними канонами (9 і 17 Четвертого Вселенського Собору) та багатовіковою практикою Церкви.

Загальні положення

Питання щодо церковного процесуального права будуть вирішені Священним Архієрейським Собором Православної Церкви в Україні.

У випадку виникнення розбіжностей з рівною кількістю голосів на засіданнях судових органів переважатиме більша кількість голосів.

Заклучна частина

Питання, що не передбачені у цьому Статуті та які потребують статутного регулювання, розглядаються змішаною Комісією, призначеною Вселенським Патріархатом і Автокефальною Церквою в Україні.